СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПРОФЕСІЙНО-ЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Шифр та назва спеціальності	**Для всіх спеціальностей**	**Факультет / Інститут**	**Соціально-гуманітарних технологій**
Назва освітньо-наукової програми	**Для всіх ОНП доктора філософії**	**Кафедра**	**Педагогіки і психології управління соціальними системами ім. акад. І.А. Зязюна**

ВИКЛАДАЧ

Грень Лариса Миколаївна, *mega_lgren@ukr.net*

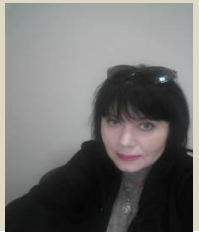

Доктор наук державного управління, кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки та психології управління соціальними системами ім. акад. І.А.Зязюна НТУ «ХПІ». Досвід роботи – 21 рік. Автор понад 160 наукових та навчально-методичних праць. Провідний лектор з дисциплін: «Педагогіка фасилітаторства», «Психологія управління», «Стратегічне управління»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	Дисципліна спрямована на: оволодіння систематизованими знаннями з професійних та етичних засад педагогічної діяльності; формування у майбутніх викладачів умінь та навичок етичної поведінки у різних професійних ситуаціях; на реалізацію отриманих знань у практичній діяльності; вироблення власного стилю поводження у нестандартних професійних ситуаціях
Мета та цілі	Надати здобувачам систематизованих знань щодо професійно-етичних засад педагогічної діяльності
Формат	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації. Підсумковий контроль –іспит.
Результати навчання	Реалізовувати у професійній поведінці стратегії й тактики етично адекватного спілкування з різними учасниками освітнього процесу; керуватися у своїй професійній діяльності принципами педагогічної етики. Виступати носієм морально-етичних обов’язків по відношенню до всіх учасників освітнього процесу. Виявляти сутність моральних колізій у різних педагогічних ситуаціях, прогнозувати результати своїх дій. Мати власну програму реалізації професійної поведінки з різними учасниками освітнього процесу, здійснювати самоаналіз власної поведінки у різних педагогічних ситуаціях
Обсяг	Загальний обсяг дисципліни 120 год.: лекції – 20 год., практичні заняття – 20 год., самостійна робота – 80 год
Пререквізити	«Світоглядні та соціально-культурні основи науково-технічної діяльності»
Вимоги викладача	Аспірант зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальної та додатковою літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. З метою оволодіння необхідною якістю освіти з дисципліни потрібно відвідуваність і регулярна підготовленість до занять. Без особистої присутності аспіранта підсумковий контроль не проводиться.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Лекція 1	Професійно-етичні засади педагогічної діяльності як наука про моральну цінність стосунків, вироблених у навчально-виховній діяльності	**Практичне заняття 1**	Предмет, структура, функції і завдання педагогічної етики. Структурні складові етики (описова, загальна теорія моралі, нормативна, педагогічна, професійна, історія етичної думки).	**Самостійна робота**	Мораль як один із основних соціальних механізмів регуляції діяльності як окремої особистості так і суспільства в цілому
Лекція 2	Історичні аспекти розвитку педагогічної етики	**Практичне заняття 2**	Внесок вітчизняних мислителів у педагогічну етику		Мораль як один із основних соціальних механізмів регуляції діяльності як окремої особистості так і суспільства в цілому
Лекція 3	Моральна свідомість особистості педагога	**Практичне заняття 3**	Основні структурні елементи моральної свідомості викладача на раціонально-теоретичному рівні (етичні знання, ідеали, переконання, норми, принципи)		Змістовний аспект почуттєвого рівня моральної свідомості (великий спектр почуттів (честі, обов'язку, відповідальності), емоцій і уявлень про моральне й аморальне, моральні потреби, мотиви, ціннісні орієнтації, спрямування).
Лекція 4	Основні категорії педагогічної етики, їх загальна характеристика	**Практичне заняття 4**	Поняття про моральний обов'язок і відповідальність, справедливість і щастя, честь, гідність і совість викладача вищого навчального закладу		Основні філософські концепція трактування добра (гедоністична, евдоністична, утилітаристична (прагматизм), теологічна, раціоналістична, натуралістична
Лекція 5	Етичні норми діяльності педагога. Педагогічний такт, його основні показники	**Практичне заняття 5**	Норми етичної поведінки викладачів стостовно студентів (відповідальність за професійний розвиток студентів, повага до автономії студентів, конфіденційність інформації, тендерна рівність, не втручання у приватне життя студентів, взаємне співробітництво)		Норми етичної поведінки викладачів стосовно колег
Лекція 6	Етикет у професійній діяльності педагога	**Практичне заняття 6**	Основні правила етикетної культури викладача у різних ситуаціях (знайомство, заняття, повсякденне спілкування, спілкування з оточенням студента)		Етикет як сукупність правил поведінки, які регулюють зовнішні вияви людських взаємин. Основні особливості етикету
Лекція 7	Професійна етика сучасного викладача, особливості її формування. Моральна свідомість особистості педагога, його відповідальність	**Практичне заняття 7**	Етичні знання, як поширені думки й судження про моральні принципи, вимоги й норми, що регулюють поведінки людей у суспільстві. Моральна вимога, як конкретизований обов'язок		Моральне переконання педагога, що іманентно спонукує мотив його діяльності
Лекція 8	Моральна самосвідомість особистості педагога. Педагогічні технології формування морально-етичної парадигми у майбутніх викладачів. Моральні проблеми педагогічної діяльності	**Практичне заняття 8**	Педагогічні технології формування моральності у майбутніх викладачів		Педагогічний такт, як особлива форма існування педагогічної моралі. Моральна освіта, як система розповсюдження знань про походження, сутність і закономірності розвитку моралі, її основних принципів і норм поведінки

Лекція 9	Взаємозв'язок культури й педагогічної моралі. Авторитет педагога	**Практичне заняття 9**	Педагогічна мораль, як втілення загальнолюдських моральних норм, які панують у суспільстві в специфічних умовах педагогічної діяльності		Моральне самовиховання і його основні методи й методики. Формування професіоналізму морально-духовними засобами
Лекція 10	Педагогічна майстерність майбутнього викладача. Педагог як суб'єкт моральних відносин	**Практичне заняття 10**	Стратегія й тактика етичного адекватного спілкування з різними учасниками навчально-виховного процесу		Емоційно-вольові засади педагогічної майстерності. Система відносин «педагог – педагог». Система відносин «педагог – батьки». Система відносин «педагог – студентська група»

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Основна

1. Бєсєдіна Л.М. Педагогічна майстерність, активні методи навчання та методична робота в навчальних закладах / Л.М. Бєсєдіна, О.І. Сторубльов. – К. : Логос, 2009. – 203 с.
2. Васянович Г. П. Морально-правова відповідальність педагога (теоретико-методологічний аспект): монографія / Г. П. Васянович. – 2-ге вид. – Львів: Львів, держ. фін.-екон. ін-т, 2002. – 232 с.
3. Зязюн І. А. Інтелектуально-творчий розвиток особистості в умовах неперервної освіти / І.А. Зязюн // Неперервна професійна освіта: проблеми. Пошуки. Перспективи; за ред. І.А. Зязюна. – К.: Віпол, 2000. – 636 с.
4. Малахов В. А. Етика: Курс лекцій: навч. посіб. / В. А. Малахов. - 4-те вид. – К.: Либідь, 2002. – 384 с.
5. Нечепоренко Л.С. Педагогічна майстерність. Монографія. – Харків: Видавничий центр ХНУ, 2009. – 276 с.
6. Нісімчук А.С., Падалка О.С., Шпак О.Т. Сучасні педагогічні технології: Навчальний посібник. – К.: Просвіта, 2000. – 368 с.
7. Романовський О.Г. Ділова етика: Навч. пос. / Романовський О.Г, Пономарьов О.С., Лапузіна О.М. – Х.: НТУ „ХПі", 2006. – 364 с.
8. Романовський О.Г. Зміст і сутність педагогічної діяльності / Романовський О.Г., Пономарьов О.С., Пазиніч С.М., Черваньова З.О., Гайворонська В.В. – Харків: НТУ «ХПІ»,2007. – 228 с.
9. Романовский О.Г., Михайличенко В.Є., Грень Л.М. Педагогіка успіху. Підручник / О.Г. Романовський, В.Є. Михайличенко, Л.М. Грень. – Х.: НТУ «ХПІ», 2014. – 268 с. (англ.мовою).
10. Романовський О.Г., Грень Л.М., Середа Н.В. Професійно-етичні заса педагогічної діяльності: текст лекцій / О.Г. Романовський, Л.М. Грень, Н Середа. – Харків: НТУ «ХПІ». – 2020. – 148 с.

Додаткова

1. Зязюн І. А. Педагогіка добра: ідеали і реалії: наук.-метод. посіб. / І. А. Зязюн. – К.: МАУП, 2000. – 312 с.
2. Кудін В.О. Засоби масової інформації та професійна освіта: філософсько-педагогічний аспект дослідження. – Харків: НТУ «ХПІ», 2002. – 207 с.
3. Малахов В.А. Етика: Курс лекцій: Навчальний посібник. – 4-те вид. – К.:Либідь, 2002. – 384 с.
4. O.G. Romanovskyi, L.M. Gren, A.Ye. Knysh. Psychology of a leader's managerial activity. Text of the lectures for higher education establishments/ Kharkiv, 2015. – 132 p.
5. Romanvskiy O.G., Mykhailychenko V. Ye., Gren L.M. Pedagogy of success. Textbook for students of higher education establishments. Kharkiv NTU "KhPI", 2014.
6. Фіцула М.М. Педагогіка / М.М. Фіцула. – К. : Знання, 2000. – 653 с.

ПЕРЕЛІК ЗАПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ІСПИТУ

Етика як вчення про мораль. Структурні складові етики. Структура моральної свідомості викладача ЗВО. Основні категорії педагогічної етики. Етичні норми діяльності педагога. Основні структурні компоненти етикету педагога. Особливості формування професійної етики сучасного викладача. С уть моральної свідомості сучасного викладача. мотивація і наслідки моральної діяльності педагога. Педагогічна культура, її складові. Педагогічна мораль як втілення загальнолюдських моральних норм. Педагогічний такт. Емоційно-вольові засади педагогічної майстерності.

ПЕРЕЛІК ОБЛАДНАННЯ

Аудиторне приміщення, дошка

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів для оцінювання успішності аспіранта

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Нарахування балів

Бали нараховуються за таким співвідношенням:
- за кожну тему з урахуванням лекційного, практичного занять та виконання самостійної роботи нараховується 6 балів.
Усього – 60 балів.
Іспит: 40 балів
Критерії оцінювання знань та вмінь визначені відповідним Положенням НТУ «ХПІ» від 23.02.2018
http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/dokumenti-ntu-hpi-2/

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ

Аспірант повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при нерозв'язності конфлікту доводитися до співробітників відділу аспірантури.

Силабус за змістом повністю відповідає робочій програмі навчальної дисципліни